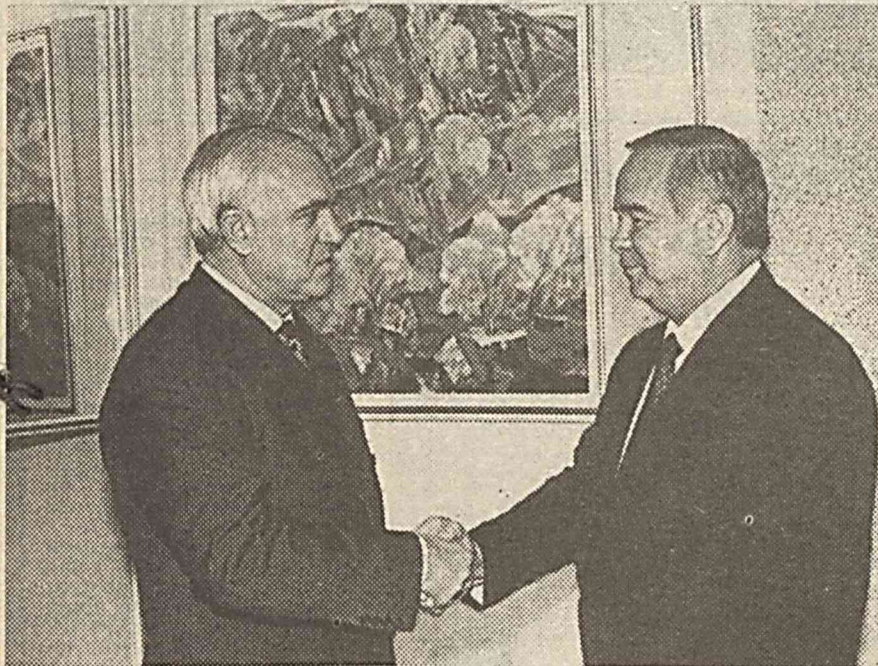

АДОЛАТ

Ўбекистон «Адолат» СДП газетаси

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган 1998 йил, 17 январь, шанба, № 2 (145). Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТ ХУЗУРИДА ҚАБУЛ

16 январь куни Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислам Каримов расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Украина Бош Вазир Валерий Пустовойтенкони қабул қилди.

Ислам Каримов юксак мартабали муҳомонни диёримизга ташрифи билан кутлар экан, Ўзбекистон — Украина муносабатлари жадал ривож топайтгани, икки мамлакат иқтисодий интеграциялашув суратининг тобора юксалаётгани ҳамда халқларимиз уртасидаги дустлик ришталари қувонарли даражада мустақамланаётганидан мамнуият билдирди.

Иқтисодий жиҳатдан бири бири-нинг эhtiжи-ни қондирадиган имкониятлар кўп, — деди Президент. — Шу маънода Ўзбекистон ва Украина уртасида тобора мустақамланиб бораётган алоқалардан, шубҳасиз, ҳар икки мамлакат бирдек манфаат куради.

Украина Бош вазири Ўзбекистонга ташрифи самарали таътиганий айтиб, Ўзбекистон — Украина қўшма комиссиясининг иккинчи яп-яқ мажлиси ҳар томонлама фойдали бўлганлигини қайд этди. Икки давлат раҳбарларининг табиқабуси билан қарор топган ва бугун ўзининг юқори поғонасига кутарилган узаро муносабатларимиз мамлакатларимизнинг иқ-

тисодий тараққиёти ва халқларимиз фаровонлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этаётганини таъкидлади.

Учрашувда икки мамлакат уртасидаги ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Қабул маросимида Бош вазир У. Султонов, Ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди. Қабул маросимида Украинанинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси В. Сметанин ҳозир бўлди.

СУРАТДА: қабул пайти. А. ТУРАЕВ (ЎЗА) олган сурат.

Долзарб мавзу ҚОЛОҚЛИКНИНГ САБАБИ НИМАДА?

Кейинги йилларда қишлоқ хўжалигида, хусусан пахтачиликда айрим туман, хўжаликларнинг мелиоратив ҳолати ёмонлашгани боис маҳсулот етиштиришда жиддий қийинчиликларнинг юзага келаётгани сир эмас. Ҳақиқатдан ҳам бу ташвишли муаммо ҳосилдорликни сезиларли даражада пасайтиришга олиб келди. Ер чарчаб, мелиоратив ҳолати ёмонлашди. Шўрланган майдонлар кўпайди. Бундай муаммолардан Қашқадарё вилояти хўжаликлари ҳам холи эмас. Жумладан, Баҳористон, Муборак, Чирочки туманлари пахтакорлари кейинги уч йил давомида бирор мартаба ҳам режими уदдалай олишмади.

— Биргина Муборак туманининг узидан 25 минг гектардан ортқ сугориладиган майдон бор. Шунинг 10300 гектарыда пахта, 11700 гектарыда галла, 1000 гектарыда боғ, 150 гектарыда эса сабзавот маҳсулотлари етиштирилади. Лекин ҳар йили деҳқонларнинг меҳнати зое кетаётганлигини қуриб ачинасан, киши. Мисолларга мурожат қилмайлик. 1995 йилда туманда пахта тайёрлаш йиллик режаси уддаланилмай қолди. Йўл қўйилган ҳолатлари такрорланмастик учун 1996 йил ҳосили учун қилинган меҳнат ҳам самара бермади. Режадаги 22000 тонна урнига давлатта 15947 тонна ҳосил топширилди, ҳолос. Маҳаллий раҳбарлар қаерда қандай хатога йўл қўйилганини таҳлил қилмай ишлар дарз кетаётганлиги билан қизиқи ҳам кўрмадилар. Яъни режа уддаланилмай қолганлиги чукчур таҳлил қилинмади.

Аниқ чора-тадбирлар белгиланмагани учун бу хато узлуксиз ун йил такрорланди. Натияжада утган 1997 йилда давлатта 20269 тонна пахта топширилиб, йиллик режа 92,3 фоизда қолиб кетди.

Тумандаги Б. Саидов номили жамоа-ширкат хўжалиги «Қарлик» жамоа-ширкат хўжалиги билан ёнма-ён жойлашган. Уларнинг ери, суви, табиий шароити бир хил. Аммо... Б. Саидов номили жамоа-ширкат хўжалигида 1995 йилда пахта етиштириш режаси 84,7 фоизда, 1996 йилда 62,3 фоизда қолиб кет-

ди. Утган йили ҳам йиллик режа барбод бўлди.

Ҳўш нега? Айни пайтда бундай савол кўпчиликни уйлантирмақда. Нима бу туман раҳбарларида бу соҳада тажриба етишмайди? 1997 йилда Қашқадарёдаги 174 пахтачилик хўжалигидан 130 тасигина режани бажарди, ҳолос. Биз уларнинг айримларида бўлган нимада кўпчилик мутахассислар пул маблаг йўқлиги учун одамларнинг кунглини меҳнатдан совиб кетганлигини айтишди. Ҳақиқатдан ҳам шундай. Моддий манфаатдорлик бўлмаган жойда ривожланиш, муваффақият бўлмайди. Хўжаликлар гардангача қарзга ботиб кетган. Ваҳоланки, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш хозирги кунинг долзарб вазифасидир. Зеро, тажрибали, ишбилармон мутахассис ҳар ишга қодир.

Вақт кутиб турмайди. Ерни шудгор қилиш кечиктириб бўлмайдиган вазифа. Бирок Б. Саидов номили хўжаликда ҳали гузапондан тозаланмасдан, ҳайдалмаган 500 гектар ер бор. Бунни қандай тушунасан буларкин?

Юқоридagi нуқсонларни бартараф этиш учун зарур чора-тадбирлар белгиланмади. Хўжалик раҳбарларини алмаштириш билан иш битмайди. Биргина Нишон туманида утган йиллар мобайнида деярли барча хўжалик раҳбарлари қисқа муддатда алмаштирилди. Кадрлар кўнимсизлиги учун раҳбар бир хўжаликни урганиб чиқувча бошқаси вазифани эгаллаб турди. Бундай мисолларни Баҳористон туманида ҳам қуриш мумкин. Юқоридagi камчиликлар 1998 йилда такрорланмаслиги учун ишни хозирданок пухта режа асосида олиб бориш керак.

Шавкат СУЛТОНОВ, «Адолат»нинг ўз мухбири.

МУСТАҚИЛИК ҒАУСИ

— Биз учун мустақиллик — Аллоҳнинг ўзи эл-юртимизга инъом этган табиий бойликларга эгалик қилиш, халқимиз кудрати, салоҳияти, ақлу заковотига таяниб, Ўзбекистонда яшаётган ҳар бир инсон, ҳар бир оила учун муносиб ҳаёт қуриш, келажак авлодлар учун озод ва обод Ватан қолдиришдир.

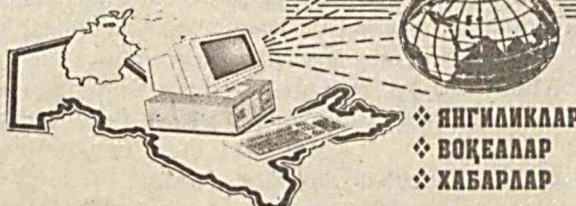
Биз учун истиқлол-миллатимиз, мамлакатимизнинг жаҳонда обрў эътибори, шон-шаъватини кўтаридиган соғлом авлодни, ҳар жиҳатдан баркамол ва фидойи ўғил-қизларни тарбиялаш, уларни вояга етказиш ва бахтини кўришдир. Ҳар бир фуқаромон учун-миллати, ирки ва диний эътиқодидан қатъий назар-эркинлик, тенглик, биродорлик, муносиб шароит яратиб беришдир.

Биз учун истиқлол-давлатчилигимизни мустақамлаш, миллий оғимиз ва фахримизни юксалтириш, жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрнимизни эгаллашдир.

Шу мақсадларга эришиш учун юртимизнинг барча аҳолиси Ўзбекистонни ягона ва азиз юртимиз деб билиши, ўз тақдирини Ватан тақдири билан узвий боғлаб қурашмоғи, меҳнат қилмоғи даркор.

Ислам ҚАРИМОВ.

ЎЗБЕКISTON

ЎНГИНАКЛАР ВОҚЕАЛАР ХАБАРЛАР

• Президент Ислам Каримов Навоий кон-металлургия қорғашли бажарилаётгани билан самимий табриқлади.

• Президент Фармони билан ҳарбий эҳтимоллар ҳамда Мудрофа вазирлиги, Миллий ҳавфсизлик қўхмаси, Ички ишлар вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси ва прокуратура ҳодимларидан бир гуруҳи юксак мукофотлар билан тақдирландилар.

• Президент фармонлари билан Алишер Шайхов Ўзбекистон Республикасининг ГФРдаги Фавқулодда ва мутор элчиси вазифасидан озод этилиб, Ўзбекистоннинг Япониядаги Фавқулодда ва мутор элчиси этиб тайинланди. Шунингдек, Абдулаҳат Жалилов ҳамда Насирхон Қубоғова иккинчи даражали Фавқулодда ва мутор вақил дипломатия мартабалари берилди.

• Вазирлар Маҳкамаси «Алпомийш» достони яратилганлигининг 1000 йиллигини нишонлаш туғрисида қарор қабул қилди. Бу сана 1999 йилда ЮНЕСКО иштирокида кенг миқёсда нишонланганидиган бўлди.

• Бугун Украина Бош вазири Валерий Пустовойтенко бошчилигидаги ҳукуват делегацияси расмий ташриф билан Тошкентга келди. Ушбу ташриф давомияда ҳар тарафлама ҳамкорлик бўйича Украина — Ўзбекистон қўшма комиссиясининг навбатдаги мажлисини утказиш режаланди.

• Вазирлар Маҳкамасида Навруз умумхалқ байрамига тайёргарлик қилиш ва уни утказиш республика ташкилий қўмитасининг мажлисида ушбу шодна асосий томошасининг сценарий режаси ҳамда сахна беозаҳа тайёргарликнинг бориши қуриб чиқилди.

• Вазирлар Маҳкамасида давлат тили ҳақидаги қонуни амалга ошириш ва топонимик объектларга ном бериш масалаларини мувофиқлаштириш республика комиссиясининг қўшма мажлисида Қоракалпоғистон Республикаси, Ҳоразм вилояти, Тошкент шаҳри, Энергетика ва электрлаштириш вазирлигида бу масалалар бўйича амалга оширилётган ишлар муҳокама этилди.

• Кеча Ўзбекистон қасба уюшмалари федерацияси кенгашининг пленуми демократик ислохотлар ва инсон ҳуқуқлари ҳимоясини қуватириш шариғатда қасба уюшмалари фаолияти самарадорлигини янада ошириш туғрисидаги масала муҳокама этилди.

•ТОШКЕНТ. Пойтахт-тимизнинг кўрки бўлган мухташам биналардан бири.

ОЛИЙ МАЖЛИСДА УЧРАШУВ

Расмий ташриф билан мамлакатимизга келган Украина Бош вазири В.Пустовойтенко 16 январь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида ташриф буюрди.

Олий Мажлис Раиси Э.Халилов юксак мартабали муҳомонни диёримизга амалга оширилётган ислохотлар, хусусан, қонунчилик соҳасини такомиллаштириш борасида қўлга киритилётган муваффақиятлар ҳақида батафсил сузлаб берди.

Суҳбат чоғида томонлар икки мамлакат уртасида парламентлараро алоқаларини янада ривожлантириш юзасидан узаро фикр алмашдилар. Шубҳа йўқки, мамла-

катларимиз уртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликнинг ривожидан парламентларнинг узаро яқин алоқада бўлиши муҳим аҳамият касб этади.

Украина Бош вазири В.Пустовойтенко Ўзбекистон парламентининг янги биносини куздан кечирди. Миллий меъморчилик анъаналари ҳамда замонавий услубларни узидан муҳассам этган ҳашамамли бинонинг ички ва ташқи қиёфасига, унинг энг сунгли коммуникация техникаси билан жиҳозланганига юқори баҳо берди.

Учрашувда Украинанинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси В.Сметанин ҳозир бўлди.

(ЎЗА).

Республикамиз пойтахтининг давлат автомобил нazorати ходимлари қишининг қорқовли қуларидан ҳам ўз хизмат вазифаларини хўшёрлик билан адо этишмоқдалар. Йўллар музлаган, туман ва ёғин-сочини натижа-сизда қуриб ёмонлашган ушбу қуларда транспорт аниқ хавфли ҳаракат воситаларидан айривари айланади. Шунинг учун ДАН ходим-

ларидан кўп миллионли шаҳримизнинг автомобил билан гавжум қуларидан йўл ҳаракатининг бир маромда бўлишини таъминлаш талаб этилади.

СУРАТДА: йўл-патруль хизмати полки аъзои қомадир, милиция капитани ШОСАВЛИ ҚАЙМОВ ва милиция старшинаси АДУВАЛИ ҚОДИРАЛИЕВ.

Р. ШАҒАЕВ олган сурат.

«Обуна—98» «АДОЛАТ» ХАМРОҲИМ БУАСИ ДЕВАБИ...

Қўндалик ҳаётимизнинг кўзгуси бўлиши ҳар бир газета-журналинги севиб, қўлдан қўймай ўқийдиган ўз мухлиси, ўқувчиси бор. Аниқсиз, «Русномалар» дўконига яқин йўлаган одам буни чуқур ҳис этиди. Яқинда шундай дўконлардан бирида қизик воқеани шохиди бўлди.

— Утган гал ҳам «Адолат» газетаси қўлмади, сотилиб кетди деб, қайтариб юборган эдингиз, — деди бир отахон хотунидан утқабди. — Бу савдо ҳам кўндаликнинг девасиси. Бу нимаси эли? Қўшни «юксак»-да ҳам қолмаган экан.

— Нима қилди, отахон, — деди хотуннинг оғизидан. — Газетани бозорни юксак. Сотувга қўйишимиз билан қўлма қўл бўлиб кетаяпти. «Адолат» газетасига шунчалик ишчибоз экансиз, вақтликроқ обунага қороз расмийлаштириб қўйилган экансизда. Йил давомида хо-надонинизга кириб борарди.

«Адолат»нинг наشر кўрсаткичлари: Яқна тартибдаги обуначилар учун — 100. Қорхона ва ташиқотлар учун — 101.

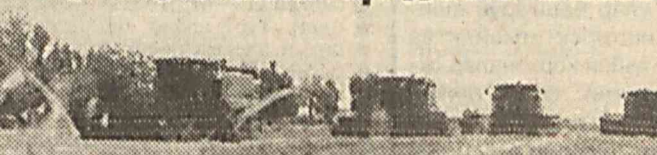
Қулфат доим сўроқламай кириб келади. Каттақўрғон туманидаги А. Назаров номили жамоа хўжалигининг Кўкча қишлоғида яшовчи Вафоевлар оиласи ҳам қутилмаганда бахтсизликка дуч келди.

Оиланинг бир йўла ети нафар аъзоси «Тез ёрдам»-да касалхонага етказилди. Дастлабки текширувда беморларга треходисоматонсикоз ташхиси қўйилди. Зудлик билан қўрилган муолажа қораларига қарамай оиланинг энг кенжа фарзанди, 8 ёшли Қадрича вафот этди.

Руй берган жожа илдинини аниқлаш мақсатида вилоят санитария-эпидемиология станцияси ҳодимлари томонидан текшириш ташқи қилинди. Маълум бўлишича, Вафоевлар хонадонидан бир йўла ети кишининг захарланиб, улардан биттаси вафот этишига бегона ут уруғи (кампирчупон, эшакмия, куқмараз) алкохолдирлар аралашган бугдойдан тортилган ун сабаб бўлган экан. Оила бошлиғи Вафоевнинг гувоҳлик беришича, бугдой Иштихон туманидаги Улуғбек номили жамоа хўжалигидан олиб келинган. Бу хонадонда сақланаётган доннинг қолган қисми ҳам текшириб қўрилганда, унинг юқориди айтилган захарли ут уруғларидан мутлақо тозаланмагани қайд этилди.

Этиборсизлик ана шундай қунгилсиз оқибатга олиб келди. Шу уринда битта масалани таъкидлаш жоиздир. Бугун Самарқанд вилоятининг деярли ҳар бир қишлоғида

«БУ ШУНЧАКИ ҲАДИСА ЭМАС

КАМПИРЧУПОН ФОЖАСИ

қуша-қуша хусусий тегирмонлар ишлаб турибди. Аҳоли қўпчиқа уларнинг хизматидан фойдаланмоқда. Лекин шахсий тегирмон эгаларининг аксарияти ун тайёрлаш технологияси, оддий санитария қондалари, хусусан бугдойни захарли ут уруғларидан тозалаб ювиш зарурлигини билишмайди. Масулиясизлик, эътиборсизлик эса ноҳуш холларга сабаб бўлмоқда. Хусусан Вафоевлар хонадониди бугдой Кўкча қишлоғи тегирмончиси Усар Тўйчиев қўлидан утган экан.

Афсуски, қунгилсиз воқеанинг асосий сабаби, тегирмонда эмас. Гап шундаки, вилоятнинг бошқа туманларида ҳам, чунончи Пайарик, Иштихон, Челақ, Қушарбот туманларидаги хусусий тегирмонларда тортилган ун ва нон маҳсулотларидан захарланиш ҳодисаларида хўжалик раҳбарларининг ҳам бевосита айти бора. Негаки, галла урими пайтда агротехника қондаларига этиборсизлик қилинган, бугдойзорлар бегона утлардан тозаланмаган, кампирчупон билан зарарланган майдонларни аниқлаб, ҳаритага туширишда ҳафсаласизликка йўл қўйилган. Захарли ут уруғлари

аралашган дон ва дон маҳсулотларидан фойдаланишни таъкидлашда давлат қарантин ва уруғчилик идоралари чора қурмаган, ифлосланган дон омборхона, элеваторларга сифат сертификатсиз қабул қилинмаган. Хўжалик раҳбарлари эса тозаланмаган галлани деҳқонларга иш ҳақи ва моддий ёрдам сифатида тақсимлаганлар...

Каттақўрғонда руй берган воқеадан сунг вилоят бозорларида оммавий текширишлар утказилди. Қўллаб муқдорда сўтувга чиқарилган захарланган бугдой мусодара қилинди. Хусусан, Сиеб кечки бозорида утказилган рейд давомида жомбойлик деҳқон (исми-шарфини ёзмадик) сотаётган 80 килограмм бугдой дони уруғлик бўлиб, ҳашаротларга қарши кучли кимёвий моддалар билан ишланган экан. Бу каби аниқланган ҳар битта факт бўйича кескин қоралар қўрилмоқда.

Шу уринда яна битта мулоҳазани илгари сурмоқчимиз. Бугдой ризқу-рузимиз, нону насибамиз, лекин унинг қаердан, қайси йўлар билан келатганини сурашни унутмайлик. Бозорларда гоҳида назоратчилардан яшириб бугдой билан савдо қилаётган устамон деҳқонлар ҳам эҳси учун дориланган ёғи захарланган ёвд захарли ут уруғи аралашган бугдой қўлдан-қўлга утиб, ўз дастурхонига нон бўлиб келишини ёдда тутсинлар. Ахир қўша кунда эмас, кундида синади деган нақл бор!

Юсуф РАҲИМОВ, Самарқанд вилояти санитария-эпидемиология станцияси оқватланши-гинига бўлими mudiri. Зоҳир ТўРАҚУЛОВ, «Адолат»нинг ўз мухбири.

«БИЛДИРУВ

«Адолат» газетасида янги йилдан яна бир янглик амалга оширилди: янговий жамоа фуқароларининг эълон ва БИПЛА-вуларининг газета ҳақиқатларида беуил чоп этишни йўлга қўлди.

Шунақасин ҳам Бўлар эканми, деб эинҳор ажабланманг. Бу сиз учун муҳим қўлаш. Энда эълоннинг оила-сотида ва бошқа фаолиятининг билан боғлиқ хусусият эълонларнинг газета орқали беуил чоп этиш, юлминг кишлак қўндаларига етказилмаслиги. Ажаб эмас, савдойнинг юрлиб, бозорнинг бароридан келиб қолса, яна эълоннинг яқин кишлақнинг эълон ҳам газетанинг орқали тўплаган қўндал, ҳаётан-да эълоннинг воқеалар, муҳим тантаналар билан ҳам қўлашнинг мумкин.

Яна бир гап: газета Бундан бун қорхона ва ташиқотларнинг, филмларнинг реклама ва эълонларнинг нисбатан арзон Бақорларда чоп этади. Бундай нисбатан фойдаланб қўлинг. Вақтин бон берманг. «Адолатга» маҳрамат қилинг! Газетанинг хизматидан фойдаланинг! Мурожаат учун телефон: 136-55-96.

Интернет ДУНЕ: ЭНГ СУНГИ ЭНГ ИЛГКЛАР

• Москвадаги «Дрофа» нашриёти Президент Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бугасида»: ҳавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт қафолатлари» китобини рус тилида кўп миң нусхадан нашр этди.

• Бугун БМТнинг Тожикистондаги махсус гуруҳи республикада юзага келган вазиятни муҳокама этиш учун шилинч мажлис утказди. Бунга Бирлашган тожиқ муҳолифатчиларнинг Тожикистонда миллий ярашиш комиссиясида ўз фаолиятларини тўхтадиб турши туғрисидаги қарори сабаб бўлди. Муҳолифатчилар расмий Душанбени Тожикистонда миллий товулик туғрисида имзоланган ахдлашувларга риюа этмаётганлиқда айблал, шу қорарга келдилар.

• Бугун Вашингтонда АКШ ҳамда Латвия, Литва ва Эстония президентлари Америка билан Бу Болтиқбуий давлатлари уртасида шериклик туғрисидаги ахдлашувни имзолайдилар. Унда, жумладан АКШнинг бу ҳавлатни НАТО ва Европа Иттифогига аъзо қилиб қабул қилишида қўмақлашиши кўзда тутилади.

• Покистон ва Саудия Арабистонидан сунг Эрон ҳам Афғонистонда диний раҳбарлардан иборат тинчлик урнатилиш бўйича кенгаш тузилишини ёқлаб чиқди. Бу ташаббус толибончилар томонидан илгари сурилган бўлиб, Афғонистоннинг ҳозир қувғиндаги Президентни Бурхониддин Раббоний томонидан ҳам маъқулланган эди.

• Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе қисқа муддатли амалий ташриф билан Исроилда бўлди. У мамлакат Президенти Э. Вейцман ва Бош вазири Б. Нетаняху билан учрашди. Қуддусда Эдуард Шеварднадзега Исроил демократик институти томонидан ҳар йили бериладиган демократиянинг мустақамлаш учун медалли таширилди.

• Озарбайжон Туркменистон билан Каспий денгизга мақроми туғрисида музокаралар олиб бориш учун махсус мутахассислар гуруҳини ташкил этди. Каспий денгиздан енилик қабул олиш бўйича ушбу минтақа давлатлари уртасида пайдо бўлган баҳса аниқлик киритиш кўзда тутилатган ушбу музокараларни шу ой охирида бошлаш режаланди.

• Ироқ АКШ ва Буюк Британия мутахассисларидан иборат БМТнинг бир гуруҳини жоусуликда айблал, мамлакатдаги иншоотларни текширишга монелик қўрсатганидан сунг БМТнинг бу ердаги ҳамма мутахассислар ўз фаолиятини тўхтадилар. Ушбу муаммони ҳал этиш учун 19 январда Бағдодга БМТ махсус вақилининг келиши кутуляпти.

• Афғонистоннинг «Толбон» ҳаракатиға тегшлии. Кандадордан Ҳиротга йўл олаётган, об-ҳавонинг кескин ёмонлашувни туғайли Покистон қорғидида тоғли худдага қўлаб тушган самолётдаги 80 кишининг ҳаммаси ҳалок бўлди.

• Халқаро футбол федерацияси — ФИФА ҳозирги пайтда Италиянинг Милан шаҳридаги «Интер» клуби ҳужумчиси, 21 ёшли бразилиялик Роналдони 1997 йилнинг энг яхши футболчиси, деб эълон қилди. Роналд утган йили ҳам жаҳоннинг энг яхши футболчиси, деб тан олинган эди.

Санация самара берсин

МОЛИЯВИЙ СОҒПОМПАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Хўжалик йил сайин зарар кўраверса, уни юритиш ўта оғир ҳолатга келиб қолишини нафақат мутахассислар, балки оддий одам ҳам англаб етати.

Ўзбекистонда жами 500 дан зиёд хўжалик 1997 йилни зарар билан яқунлади. Улар келтирган зиён 9,2 миллиард сўм атрофида бўлиши кўзда тутилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг бултур 29 октябрь кўни эълон қилинган Фармойишида масаланинг иқтисодий ечими кўрсатиб берилди.

Санация давлат маблағи иштирокчида ва иштироксиз амалга оширилади. Давлат маблағи иштирокчида қилинадиган санация турларига қуйидагилар кирди:

Хўжалик йил сайин зарар кўраверса, уни юритиш ўта оғир ҳолатга келиб қолишини нафақат мутахассислар, балки оддий одам ҳам англаб етати.

Санация давлат маблағи иштирокчида ва иштироксиз амалга оширилади. Давлат маблағи иштирокчида қилинадиган санация турларига қуйидагилар кирди:

Хўжалик йил сайин зарар кўраверса, уни юритиш ўта оғир ҳолатга келиб қолишини нафақат мутахассислар, балки оддий одам ҳам англаб етати.

Хўжалик йил сайин зарар кўраверса, уни юритиш ўта оғир ҳолатга келиб қолишини нафақат мутахассислар, балки оддий одам ҳам англаб етати.

сида ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш масалаларини иқтисодий билимларнинг савзелиги туфайли ҳал қила олгани йўқ.

Хавфда беморни даволаш учун касаллик ташҳисини аниқ белгилаб олиш керак бўлади. Бу уринда ҳам шундай: гап банкротлик тўғрисида иш қўзғатишга қадар қишлоқ хўжалиги корхоналарини молиявий соғломлаштириш ҳақида кетяпти.

Хўжалик қайси ҳолатларда зарар кўраётганини аниқлаб олиш зарур. Аҳвол синчиқлаб урганганда кўп жойларда минерал ўғит, ёнилғимойлаш материаллари, ишлаб чиқариш харажатларини ҳисоб-китоб қилиб боришда тартиб йўқлиги кўзга ташланди.

Гап шундаки, бевосита ери билан боғлиқ хўжаликлар тақдирини сананоат корхоналариникига нисбатан мураккаброқдир.

Зарар куриш сабаблари урганганда шу нарса маълум бўлдики, аксарият хўжалиқларда шудгорлаш, уруғ қадлаш, сугориш, ўғитлаш, алмашлайб экиш каби агро-техник тадбирларни амалга оширишда мақбул муддатларга риоя қилинмайдиган, иш сифати ҳам паст.

Албатта, бошланган бу катта ҳаракат икки йил ичиде (кўп жойларда бир йилга бормасдан) ўз самарасини бериши керак.

Хуллас, молиявий аҳволни соғломлаштириш учун бошланган оммавий ҳаракат кўп ўтмай ўз меvasини беришига ишонгимиз келади.

Шухрат ЖАББОРОВ, иқтисодий шарҳловчи.

Жиззах вилоятининг Арнасой туманида ҳам 1998 йил ҳосилига пухта замин яратилмоқда.

Турдубой СОЙНАЗАРОВ олган сурат.

1998 йил — Оила йили

ОНА АРМОНИ (Қамра)

— Е мен билан булинг, е онангиз билан...

Илмий иш, хизмат юзасидан қанча-қанча югур-югурга вақт топган ўғил бир пиеда чой устида она кўнглига йул топганида эди, келини уша пайтларда айтган сузининг эҳри юзлиб кетармиди...

Ғали АБДУЛЛАЕВ, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси.

СУРАҒ, ЖАВОБ БЕРМИЗ

— Хурматли тахририят!

Бугунги кунда ХИФ ва унинг афзалликларига ҳақида кўп эшитаяпмиз. Лекин у тўғрисида тўлиқ маълумотга эга эмаслик...

С. МИРЗАРАХИМОВ, Қўқон шаҳри.

— Дарҳақиқат, ХИФ акциядорлари оддий фуқаролар бўлиб, уларнинг аксарияти маълум бир завод ёки корхона иши билан таниш эмас.

Жаҳонгир Насриддинов ва Дилором Бекжоновалар томонидан содир этилган жиноятлар ҳам қуошонга сиғмайди.

Кўр кўриш қоронғида топади, деганларидек, бу икки текширувнинг бири Андижондан бўлса, иккинчиси Тошкент вилоятидан.

Қилмиш-қидирмиш

БУ — ЁМОН АЛОМАТ

Сирғали туманида истиқомат қилган Баҳром Розиков, оқибатда жиноятга қўл уриб, уч йилга озодликдан маҳрум этилди.

Умри оқар дарё дейдилар. Хаш-паш дегунча етти йил ҳам оқди-кетди. Баҳром озодликка чиқди. Уйланиб олгани, фарзандали бўлди.

Ишингиз бў ёғи, узингиз сезиб турганингиз каби, қилмиш-қидирмиш тарзида яқун топди. Суд жиноятчиларнинг кирдиқорларини чўқур таҳлил этиб, Б. Розиковни 15 йил, Т. Маҳмудовни 7 йил, Х. Аҳмедовни эса 6 йил озодлик маҳрум этди.

Жаҳонгир Насриддинов ва Дилором Бекжоновалар томонидан содир этилган жиноятлар ҳам қуошонга сиғмайди. Кўр кўриш қоронғида топади, деганларидек, бу икки текширувнинг бири Андижондан бўлса, иккинчиси Тошкент вилоятидан.

Комил СИДОРОВ, Сирғали тумани прокурорининг уринбосари, адлия қичик маслаҳатчиси. Мурод КАЛОНХОНОВ, журналист.

Тойлоқ туманидаги Улугбек номли жамоа хўжалиги 1997 йилни барча соҳаларда даромад билан яқунлади.

Луқма

НУКУС АНЧА УЗОҚ-ДА!

устунлик берилди, дегани эмас, балки, биринчи навбатда, миллий тилларнинг йўқотилган қонуний ҳақ-ҳуқуқлари тикланди, дегандир.

вильность заполнения билета не отхода от кассы», «Инвалиды и участники ВОВ обслуживаются вне очереди»...

Раимбой БОЛТАБОВЕВ, «Адолат»нинг Қорақалпоғистон Республикаси бўйича ўз мухбири.

ДУШАНБА, 19

Телемониторинг диққатига! Профилактика муносабати билан 19 январь куни УЗТВ I курсатувлари соат 5.15 дан 14.05 гача УЗТВ III канали орқали намойиш этилади.

СЕШАНБА, 20

5.15 «Алишер Навоий». Куп қисми видеофильми. 17-18 қисмлар. 6.30 «Ассалом, Забехистон!» Тонгги дам олиш дастури.

ЧОРШАНБА, 21

5.15 «Алишер Навоий». Куп қисми видеофильми. 17-18 қисмлар. 6.30 «Ассалом, Забехистон!» Тонгги дам олиш дастури.

ПАЙШАНБА, 22

5.05 «Хай». Мультифильм. 6.30 «Ассалом, Забехистон!» Тонгги дам олиш дастури.

ЖУМА, 23

5.05 «Аллоҳ ишқ». Бадий фильм. 6.30 «Ассалом, Забехистон!» Тонгги дам олиш дастури.

ШАНБА, 24

4.45 «Ойдин кеча». Бадий фильм. 6.30 «Ассалом, Забехистон!» Тонгги дам олиш дастури.

ЯКШАНБА, 25

19.00 «Узлик». Бадий публицистик курсатув. 19.25 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи» (рус тилида). 18.20 «Эриштиш». Мульти-туплам.

18.30 «Айбат». Мультифильм. 19.05 «Эгиз қушлар». 19.25 «19.55. 20.25». Эълонлар.

19.55 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 20.00 «Турим ҳақида». 20.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

20.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 21.00 «Турим ҳақида». 21.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

21.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 22.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 22.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

22.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 23.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 23.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

23.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 24.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 24.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

24.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 25.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 25.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

25.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 26.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 26.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

12.05 Болалар уюни. «Омад қолдузи». 12.45 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

13.05 «Телевизион миниатюралар театри». 13.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

14.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 14.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 15.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

15.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 15.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 16.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

16.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 16.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 17.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

17.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 17.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 18.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

18.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 18.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 19.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

19.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 19.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 20.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

20.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 20.35 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 21.05 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

11.00 «Космосор». Уткир сюжетли фильм. 12.25 «Хит-копейка».

12.45 «Эльдорадо». Серил. 13.30 «ТБ-ҳақорат». 13.50 Кундузи севас: «Цирк маликаси».

14.00 «Хит-копейка». 14.15 «Хит-копейка». 14.30 «Хит-копейка».

14.45 «Хит-копейка». 15.00 «Хит-копейка». 15.15 «Хит-копейка».

15.30 «Хит-копейка». 15.45 «Хит-копейка». 16.00 «Хит-копейка».

16.15 «Хит-копейка». 16.30 «Хит-копейка». 16.45 «Хит-копейка».

17.00 «Хит-копейка». 17.15 «Хит-копейка». 17.30 «Хит-копейка».

17.45 «Хит-копейка». 18.00 «Хит-копейка». 18.15 «Хит-копейка».

18.30 «Хит-копейка». 18.45 «Хит-копейка». 19.00 «Хит-копейка».

17.00 «Каравул-ТВ». 17.30 «Хит-копейка». 18.00 «ТБ-ҳақорат».

18.20 «Демпс ва Мейкис». 19.10 «Лабиринт». Телевизион дастури.

20.20 «Тунги мулкчи». 20.50 «Алондра». Телевизион дастури.

21.20 «Хит-копейка». 21.50 «Миковони». Телевизион дастури.

22.40 Мусиқий дастури. 23.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

23.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 24.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

24.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 25.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

25.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 26.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

26.30 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури. 27.00 «Ал-Фантомас». Мусиқий дастури.

9.05 «ТБ-ҳақорат». 9.25 «Каравул-ТВ».

10.00 «Хит-копейка». 10.15 «Хит-копейка».

10.30 «Хит-копейка». 10.45 «Хит-копейка».

11.00 «Хит-копейка». 11.15 «Хит-копейка».

11.30 «Хит-копейка». 11.45 «Хит-копейка».

12.00 «Хит-копейка». 12.15 «Хит-копейка».

12.30 «Хит-копейка». 12.45 «Хит-копейка».

13.00 «Хит-копейка». 13.15 «Хит-копейка».

13.30 «Хит-копейка». 13.45 «Хит-копейка».

19-25 январь

КҮЙ (21 март — 20 апрель)

СҲИРҲ (21 апрель — 21 май)

ЭҒИЗАҚЛАР (22 май — 21 июль)

КИСКИЧБАКА (22 июль — 23 июль)

АРСЛОН (24 июль — 25 август)

ПАЗИРОЗ (24 август — 22 сентябрь)

ТАРОЗИ (24 сентябрь — 23 октябрь)

ЧАЁН (24 октябрь — 22 ноябрь)

ЕИ (23 ноябрь — 22 декабрь)

ТОҒ ЭЧКИСИ (22 декабрь — 20 январь)

КОВҒА (21 январь — 19 февраль)

БАЛИҚ (20 февраль — 20 март)

Сотилади

Сахсоннинг йилларнинг иккинчи ярми халқимиз учун ўзгача оғир йиллар бўлди. Ўзбекларнинг бошини эгиб, уларга кимнинг ким эканини кўрсатиш, «кўзини очиб қўйиш» учун марказдан қамчинга қон томизиб юборилган жаллодлар, уларнинг ўзимиздан чиққан малайлари элимизни не-не қўйларга соқимадилар! Турмалар тўлиб-тошиб кетди...

Уша йиллари каминна номига турмадан шундай хат чиққан эди: «Сиз адолатли ёзадиган одамсиз, ака. Сўраб-суриштириб билиб беринг-чи, мен бу ерда нима учун ўзиман экан ўзи? Умрим бўйи чўтга бармоғини ҳам тегизмаган бўлсан...

Ха, уша йиллари хўл ҳам ёнди, куруқ ҳам. Куйида сиз ўқийдиган чизгилар уша йилларда ҳақиқатан ҳам бўлиб ўтган бироз кулгилари, шу билан бирга бироз аянчли воқеа асосига қурилган. Ҳикоя-ми ҳақрамонни аслида «хўл»ми, «куруқ»ми? деган савол туғилиши эҳтимол. Афсуски, уни «хўл» ҳам деб, «куруқ» ҳам деб бўлмади. Икковидан ҳам бор... Хуллас, ушбу куйи, хулоса чиқариш ўзиниғизга ҳавола.

Бундан 12 йил муқаддам Б. шахрининг ҳибсхонасида ёши элликлардан ошган, чўққуси ёки киши ўтирар, камераддаги ҳамоқларидан ундан бу ерда нега тушганлигини суриштиришганда, афсуски, тизасига муштарди: — Кўнглим очилгани учун, укам, кўнглим очилгани учун... Айтадиларку, «Кўнгли очилгани оқиб» деб... Ана шунақа ишлар...

1985 йил баҳорининг ўрталари. Бийдаи кенг чўл. Ут-лан-ярим қарин. Елбон қир саҳида — яхқю-ёғиз чўпон ўтоти. Бу ерда ота-бола чўпонлар куйи боқилари. Чор атрофда нўкул «ма-ма-ма» овози... Узоқларда, бир қақирим-ча нарида баландлиги икки том бўйи келадиган адирлик утан, элас-элас кузага ташланган тўрадан машина йўли бўлиб ўзоқдан яшил «Жигули» кўриди. Чўпоннинг ўгли, йиғирма ёшли, чўзиқ юз, серсоқол йиғитнинг кўзи машинага тўдию, утовга кириб, чўзиқ соқол, оғир-вазмин кишига, яъни отасига ранги-рўйи бўзарганча сўз қотди.

— Яна келаяпти, ота! — чўпон ҳам бирдангача саросимага тўшиб қолди. Иккалоё шўшиб ўтовдан чиқдилар. Таниш «Жигули» уч юз метрча нарида, чарчаб қолган қароннинг ҳорини тўси каби шўшмайла, қўқуллаб ўтиб борарди. Утил зўдлик билан утовга қайтиб кирди-да, дўринини олиб чиқди. Ота-бола, яъни қўйиб иккинчиси машинани синчлиқ кўзата бошладилар.

— Яна уша, — уф тортиб қўйди ота. — Ҳа, — сўз қотди ўғил ўнинг қўлидан дўринини оларкан. Сўнг машинага яна бир бор диққат билан тикилиди-да, деди: — Уша, сақсон сақсону сақсон сақсон. Номерини қаранг: бир-бирига чўваллашиб қолган турта илони эслатади.

— Жуда кўзика! Нима курашкан у бу ерда? — Елкасини қўсди ота. — Жуда ҳам кўзика... Тебранишани қара. Худди бешиктерватарнинг ўзи. — Тўри айтаёсиз...

Машина уша-уша қўқиллаганча Қўлтөга томон йўл олди. Энди Сизнинг юрагингизни қон қўймай, анча-мунча изох бериб кетишим керак. Бунинг учун эса бироз орқага қайтамиз. — Шу йил баҳорнинг бошлари, ер энди қўқираб, қўйларнинг озгира чўп теккан пайт эди. Қўнларнинг бириси, қоқ тўшда худди мана шу «Жигули» лалангиларинча ўзоқдан чўпонлар ўтоти томон кела бошлади. «Ким бўлди экан бу?» — боши қотди ота-боланинг.

Нотаниш машина нима қилиб юрдики бу ерда? Раис ёки парток булганда «УАЗ»-да келишарди. — Менимча, ферма мудирини, ҳар қалай бир меҳмонни етаклаб келаятганов! — тахмин қилди ота ва дарҳол ўғлига қўрсатма берди: — Тезда яхши шеровоздан бирини юмалат. Ҳалиги захри қаттолдан ҳам бир-икки шиша чиқариб қўй.

Лекин, ажабо, «Жигули» чўпон ўтоти томон юргиси келмади шекилли, рўйрадаги адирлик томон йўлида давом этарди. Чўпон ва чўпонзода роса ажабландилар: ким экан бу гаройиб йўловчи? Кириб саломлашиб ҳам ўтмади. Хуллас, уша кўни шеровоз шўрлик бевақт ажалдан, икки шиша «Столичная» эса бемаварид оғзи очилиб кетилишдан сақланб қолди. Ота-бола чодир-утовга кириб олиб, ёстиққа ёнбошлаганча минг хил ўйга бориди.

— Балки тафтиш комиссиясидандир, — тахмин қилди ўғил, — чўпонларнинг ортиқча қўйларини санаб юраркан. — Ахир унда бироз бизга ҳам ўрашашиб кўраксимди? Адир-лигини у ёнда ҳам, бу ёнда ҳам биздан бошқа биронта инсон зоти йўқ-ку, болам? Тафтиш эмиш... Чўпон деган мўлдоқ эллиқ-костта қўйини қолхоз қўйига қўшиб боқмаса, чўпонлик қўларими?

— Унда ҳарбий комиссияридан деяверинг, — жўшиб гапирди йиғит, — армияга борманган болаларнинг ҳисобини олиб юришдики чоғи. — Э, йўқ, — қўл силтади ота, ҳозиргина чоғида олиб кирган қайноқ чўидан пивлага қўйиб ҳўлар экан, — мени, масалан, армияга қақиримайди. Ёшим ўтиб қолган. Сени эса бадтар олишмайди, чўки чўпонларнинг болаларини армияга қақирмаслик турғисида «катта» номидан расий қўрсатма бор.

Чўпон уша «каттанинг қарда утиришини қўрсатмоқчи бўлиб, бош бармоғи билан баландга, осмонга ишора қилди. — Булмаса, ким у? Шпион экан-да! — жаҳли чиқиб кетди ўғил икки марта жоусулар турғисида кино курган ва битта саргузашт китоб ўқиган чўпонзода, — ё ўғлимкан-а? — Шпион ва ўғри бу ерларда тезак ермиди! — қўлини силқиди ота. Сўнг унинг думалоқ-қўлца юзюда галати табасум пайдо бўлди, — тўхта-тўхта, болам, гапингда жон борга ўшаёди... Лекин ҳалиги одам — бу нарсаларнинг эмас, бошқа нарсаинг ўғ-риси бўлса керак. Сени яқинда улантираман деб юрбаеман... Бу ёғини ҳумвоқоб қалағил билан ўнган тушуниб олсанг ҳам бўлаверди. Сарасоф соқдингним, неча киши бор эди машинада?

Йиғитнинг юзи ниссонхонда ётишгиранча помидор каби оч-қизил тўста кирди. Тўшудди. — Йўқ, бир киши эди, ҳолок, яхша ўзи эди... — Унда билломмади, — тарвузи қўлтиғидан тўшди отанинг, — дедик, табиат қўйнига чиқиб, юрагини ёзмақчи бўлган биронта тентак шўр ёки ёзувчидир-да! Бор, қўйларга сўз бер!

Ота чўпоннинг ўзи эса ёнбошлаганча эски, паноғи чиқиб кетган «Спидолаванг» қўлоғини буради: — Сиз вилотиинидаги кўзубоғич ва қўшиб ёзувчиларнинг кирдиқорларини фощ этуви-«Фирмагарлар» радиопефектотини билан танишингиз, — деди диктор, — энди «Машилар» эътиборингизга Нурриддин Ҳамроқўлов ижросидаги концерт программасини ҳавола қилади.

— Аттанг, кеч қолибмизда фирмигарлар кирдиқорларини эшиттирдан, — ўксинди чўпон бошқа томонга ақдриларкан. Сўнг ёқимли қўшиқ оҳангари аласида қандай улаб қолганини ҳам сезмади. Орадан қанча вақт ўтди, анди билломмади, лекин ўғлининг ваҳимали овозини эшитиб, уйғониб кетди. — Туринг, ота, туринг!

— Ҳа-ҳа, тинчликми, нима гап! Улғининг ранги декадид оплоқ эди. — Сизга шпион дегандимۇ уни, ишонмаганингиз! Шпион экан, анди билдим. Бу ёқа юринг. — Ана, қаранг, — деди ўғил ҳақсонни болосмай. Ота унинг қўлидан дўринини олиб, Қўлтөга томонга синчлиқ-лаб тикилди. «Шпион» тепалигининг баланд жаёнга чўкиб олганича нималар биландир тушулганарди. Дам оғина, дам ўрнандан турар, дам ёндади «Жигули» эшикларини очиб, бир нималарни тушаратқандай буларди.

Шу алфозда яқин саватга яқин вақт ўтди. — Бориб, сўраб қўрмаймизми, ўғлим, нималар қилиб юрибди экан бу ерда? — Ие, қўйинг-а! — ток урган каби бир ирғиб тўшди чўпонванча. — Пистолети бўлса, отиб ташласа нима қиламиз? — Ҳмм... Бу гапингда ҳам жон бор, — ўғлининг фаросатига қўйил қолди ота. — Қани, томоша қилиб турарайликчи! Яна ярим соатлардан сўнг «шпион» ўзи ишини тавомолади. Ор-қасига қайтди. Чўпон утовига қараб ҳам қўйгани йўқ. Машинасини аввалгидай, ўнқир-ўнқирча лалагилардан қўздан йўқолди.

Туриш-турмушлари вақтинчалик вақт вақт икки, бештавиш ўтиб борарган ота-бола кеки пайт, ҳар эҳтимолга қар-ши ёнларига «Олагар»ни олганларинча Қўлтөга томон жунадилар. У ерғача икки қақирим-ча келарди. Бориб қарашса, айтарли жеч вақо йўқ. Фақат чекиб ташлаган «Родоли» сиргетини ота-онаси ташлаб кетган гўдак сингари, уни қўйганча мунгайиб ётарди. Бир донча бўлган минерал суз шўшаси ҳам бор эди. «Шпион»нинг машинасидаи бг оқархан шекилли, икки қарична кенглида қорам-қой қўтиб қолди...

— Айтмақчи, табиатсевар тентаклардан деб! — у тахминни тўри чўқанлигиндан отанинг димоғи чоғ бўлиб кетди. — Шўр-поир-да! Бир-икки кун ўтган ота-бола иккалаи ҳам бу гаройиб воқеани даярли унутиб юбордилар. Лекин, ё тавба, бир ҳарфатдан сўнг ҳалиги «Жигули» яна ўзоқдан кузага ташланиб қолди. «Ота, ановини қаранг!» — қўларни уйнаб кетди чўпонванчанинг. Ота-

найдиған тепалиқни қаердан тоғиб берай? Ота ўзинча яна бир нималар деб мингилгади ва ўғлига юзаданди: — Тироти мингинг-да, ҳозирқоқ қўшлуққа чоп. Дўстим Мустафо-қул бор-ку, ушани топ. Мана бу халтани бер. Яхшилаб беркийтиб қўйсин. Бу ерда икки юз минг сўм бор. — Қолганини-чи, қолганини нима қиламиз? — сўради ўғил. — Сен бурни ташлаб келавер, сўгин айтаман. Бўла туғунчани кўтариб чиқиб кетди. У хали хийла йўл босади. Сезиб турибман, сиз ҳалиги Эшоннинг боласига қизиқиб қолдингиз. Турғи-да, деворда милтик осиглик тур-ган бўлса, албатта у отилиши керак! Келинг, бола қайтиб келгунча мен сизларга Эшоннинг ўғли қандай қаромат қўрсатганини гапи-риб берей. Бу анча қизиқ воқеа.

Чўпоннинг қишлоғида, бундан қўқ қақирим-ча нарида Эшон ис-ми бир боёванча яшайди. У шўнчалик пулдорки, мабодо район бан-кида пул туғаб қолса, мудирин келиб Эшондан бир-икки қоп пул кўтариб турарди. Эшон мағазиндан беш-ўн сўмлик нарса харид қил-саю, чўнгалда йиғирма бешталикдан бошқа қозғ бўлмаса, қайти-мини олмай ҳам кетаредиди. Фёзли шунақа. Пулни қаердан тоғади ёки пул заводи борми ўнинг, ҳўкомизга алқоса йўқ... Эшон ўзининг эрқотиди ўғлига «Ун беш ёшга тулган қўннинг йа-яғи тоғноқ олиб бераман» дея ваъда қилиб қўйган эди. «Тойчоқнинг ҳам эски-яғини буларканми?» «Деб сўрасиз. Саволингиз уринли. «Той-чоқ» Эшоннинг тилида «Жигули» дегани. Угли отасининг «отини қўндан бери миниб юрар», шу босидан ҳам машина ҳайдайдан анча-мунча хабардор эди.

Никҳот ўғил ун бешга тулиб, ота ваъда қилган «Тойчоқ»ни олиб берди ҳам. «Ун беш ёшли қаптан» худди шу кўнлик уз командаси, яъни ҳовлида бирга тул тепадиган уртоқларини — синфдошларини «катайс» қилдириб келмоқчи бўлди. Бу таклиф ҳаммага қаймоқдай ёқиб тўшди. «Тойчоқ» гўжиниғлади, яъни мотори ўт олди. Сўнг бола-«Ур-ра» дейдишди. Қавқадир зувиллаб кетишди. Шу пайт «қап-тан»нинг ёндағи шўмтақалардан бири ташманиб гап бошлади. — Кеч-а, йиғитлар, бу америкача кино қурдим. Узям киномаисан кино кетади! Мана шу мошинга ўқаш мошин тоғ йўлидан кетаётиб бирдан қўлаб кетса бўладими! Жуда ақойиб манара! Эласам, ҳали-ҳали қалтироқ босади! Узям паста тушгунча эллиқ марта ағ-дарилдиёв чамаси...

— Фу, нима бўпти, — бурнини жўйирди «қаптан», — мен, агар ҳодласам, олтиш марта думалатаман машинами. — Думалатол-майсан!

— Думалатаман! — Кел, гаров бойлашамми! — Мен, агар ҳодласам, олтиш марта думалатаман машинами. — Думалатол-майсан!

— Ушанга баландлиқнинг ўзи йўқ-ку биз томонда! — Эътироз билдирди шўмтақалардан яна бири.

бола яна дўринини қўлга олганларинча синчлиқлаб қўзата бошлади-лар. Бу сафар аввалгисидан ҳам қизиқ иш бўлди. «Шпион» худди уша баландлиқнинг ўзига, қўлтөгага чиқди-да, ахён-ахёнда оёқлари остига ва теварак-атрофга олазарак қараб қўйганча тураредиди. Бу ҳол ярим соатларча давом этди. «Шпион» устма-уст, «тулуни ту-тунага улаб» сиргетга тутатарди. Кейин бирдангача шартта машина-сига утириди-да, кизига қайтди.

Мана, икки ойдиқри, бу ҳол қайта-қайта тўқроланаредиди. «Шпи-он» ҳар ҳарфата бир марта Қўлтөгага чиқди-да, ҳен нарса қўймай, оёқларининг остига дәмба-дәм назар ташлаганча тураредиди. «На-хоти табиқатга ҳали ҳам тўйиб улғурмаган бўлса? — ажабланишди ота-бола, — ҳой тентак, бунчалик яшил ранга маҳўли экансан, чў-пон бўлиб қўй қол!»

Бўгун уша «Жигули» бешиктерватар каби тебрганга яна келди. Энди тушунгандирисиз-а, гап нимада эканлигини!

Хуллас, ота-бола бу тентак «шпион»нинг ақойиб-гаройиб қили-қарига охири парво ҳам қўймай қўйдилар. Худонинг кенг яйлоти — ким юрса юраремайди! Фақат қўй-қўзига тегмаса ба. Лекин қўнларнинг бириси, пешин чоғида ота ҳозиргина қозондан сузилган чўпон қабобини дастурхонга олиб келиб ҳам турган эдики, чодирга таёгини тўқиллатганча ўғил кириб келди.

— Биласизми, ота, — сўз қотди у бир неча сония ўтказиб, — бари-бир ҳалиги кишининг шлюнлиғи аниқ. Энди билдим. — Негасен унга ёпишиб олддинг? — жаҳли чиқиб кетди ота чўпон-нинг, — бошқа қиладиган ишини йўқми?

„Жосус“ НИНГ ХАЗИНАСИ

(саргузашт очерк)

— Шўшманг, ота, — ўзлаб қақирим теварак-атрофда ўзларидан бошқа биронта инсон зоти бўлмаса ҳам негадир овозини жуда паст қилиб гапирга бошлади ўғил, — ҳозир мен уша адирликдан, Қўлтөга-дан келияман. Беш-олтига қўй шу томонга ўтиб кетган экан. Қайтар-гани боруемдими. Келаятти, тепалиқ устидан ўтдим. Нима қурдим денг! Ҳалиги қора ёт-туқилган жой бор эдик! Худди ўша жойдан, ер остидан бир қарин илғича симининг ўчи чиқиб турдики. Ававали савар унга сарасоф соқлаган эканмиш иккаламиз ҳам. Энди тушун-дингизми иш қайқақ қараб кетаятганини?

— Ҳўш, нима бўпти? — бепарвогина қўл силтади ота қўй гўшти-дан «ап-ап» туширар экан, — сиз-гим қўрмаганмишам ўғримгиз-а? — Йўқ, ота, — кизилиб кетди ўғил, — сиз яна тушунмайсиз! Мен уша симни тортиб қурдим. Чўкиди. Узингиз ўланг — бало борми бу симга у ерда? Ернинг остига чўқиб кириб кетган ўзи ҳам... — Сенинча нима бўлиши мўмкин у? — Бирдан сергақланди чўпон.

Утил тушултиришга кирдиши. — Рашид деган нарса бўлади, одамлар бир-бирлари билан ўзоқ-дан гаплашадиларин. Шпион уша тепалиқка чўкиб олади-да, рашидси-ни ишлатиб «алё-алё» деганича Америкадагимей, Германиядаги-мий ўз агентлари билан бемалоқ гаплашаверарди. Ҳа, мен буни китобдан ўқиганман.

Ота ўйланб қолди. — Бўгун кеч бўлди, болам, майли, эртага бориб қўриб келайлик-чи... Тун ўтиб, тонг отган, ота-бола қўлирида белқурак билан уша Қўлтөга адирлиғи томон йўл олдилар. Олағар ит ҳам думини ҳода қилганча улар билан бирга йўлга тўшди. Чўпонванчаннинг айтганича бор экан. Қўлтөгадаги қора ёғни ер симириб бўлган, унинг ўртиси-да эса бир қаричча ялтироқ симининг ўчи кўриниб турарди. Ота симни тортиб чиқариш ўнун ҳарчанд уринди, бўлмади.

— Қавал! — бўйрўқ берди ўғлига шўндан кейин. Боланинг ранги бир аҳвол бўлиб кетди. — Балки у ерда... бомба қўйилган, ота... — йиғлашмасакарди бери бўлиб деди ўғил. — Бомба бу ерда нима қилади, галварс, қавал!

Бола ишга тўшиб кетди. Сиб тобора ернинг қаърига тўшиб бо-рар, охири-четгариси кўринамаси унинг. Бу ер яқинда қимдир биров томондан қўзғилиш қўлганлиғи шўндоқгина билиниб турарди. Бол-анинг юзларидан тўр қичиб, ҳансираб қолган, бөлурани отанинг ўзи қўлига олди. Сал нарида, гўш ер остидан бир қоп сўж чўқидию, унга ташлаб берилгандай, олагар қўлқўриларини динг қилганча думини лўқиллатиб, оғзидан сулагини оқизиб турарди.

Ялтироқ сим, унга қўшилиб чўпоннинг белқурағи ҳам тобора пастга тўшиб бораверди. Никҳот бир метрлар чамаси чўқурилган сизим бо-риб қаттиқ бир нарасага теғди. Қарашса, қаттакан бир тош. Тошнинг остидан эса қалин полэтйлен халта чиқди. Плөнқаси узям динг ҳам, тўрт қаваат экан. Туртинчи қаваатини очиндию, ота-бола жон қотиб қолдишди. Халтаннинг ичи... пулга тула эди: нўкул ўз сўмлик, эллиқ сўмлик, йиғирма беш сўмлик, ахён-ахёнда уналтиқлар ҳам ўраб турарди. Ундан майласи йўқ эди. Табиқийки, ота-бола ўша умр-ларда бундай пулнинг қоздан бир қисмини ҳам қўрмаган эдилар.

— Энди нима қилдик? — талмовсароб қолди ўғил. — Нима қилардинг, галвар! Халтаннинг оғзини бойла-да, қўлар! — бўйрўқ берди ота, — бўни бизга Худонинг ўзи етказди. — Ҳалиги «шпион» «Жигули»-сида келиб қолса-чи! — Келсин, — деди ота, — аввал бир келиб қурсин-чи! Утовга қандай қайтиб келишганини ҳам билмай қолдиши. Бола пулларни дастурхон юзига ёйиб ташлади. Ота санашга тўшди. Роп-поса тўрт юз минг сўм экан. Чўпон ўнинг икки юз мингчини алоҳи-да қўлиб ажратди ва маҳкам қилиб ўради.

Қолган таҳлатдаги юзталтиқларини пишқ гўшт мисол бирининг устига бирини қўриқан, зағвақ тулоғи-тошдан ҳолда «ёзилиб» гапирга бошлади.

— Мана, ўғлим, қўрдигини, Олло-толоғи дилингдан чиқармай юрсанг, бир кўни ол қўлим деб каттагина ташлаб қўйди. Ҳа, шунақа! Сен қомсомовчанча эса худонин қиранд қиламисан... Ян-яғи «Жигу-ли» олиб бераман энди. Маза қилиб миниб юрсан. Қўйларингни ҳам машинада қайтарсан. Жуда қизиқ бўлади-а! Мабодо машинанг-ни Эшоннинг ўғлига ўрашати адирдан юмалатиб юбурсанг ҳам май-ли. Бошқасини олиб беравераман. Пулларимизга бир эмас, ўнлаб машина келарди.

— Мана шу Қўлтөгадан юмалатаманми? — юзини бужмайтириб қўл силтади йиғит. — Бор-йўғи ун-тўрт ағанади, ҳолок. — Энди сена, ўғлим, бу чўларда машинанг эллиқ марта ағ-

— Булмасе бўлади! — Гази қаттиқроқ босди шўнванча, — Қўқ-белда ташлайдиган бўлсақ, олтиш марта думалайди. Ё обориб қўрсатаймиз?

— Қўрсат, қўрсат, — чўғуллашди болаларнинг барчаси. — «Қап-тан»-нимизнинг қўлидан келмайдиган иш йўқ, Қўламан дедими, қила-ди!

Албатта, бу жеросинга ташланган гўғурт эди. «Қаптан» «Жўмуқўлов» айтган томонга ўқдай ўчириб кетди. Қин-гир-қийиқ йўллардан «америкачасига» чўйиллатди, бир соатлар-дан сўнг баландлиги икки қақиримча бўлган довоғига етиб келдилар. Ҳамма машинадан тўшди. Шўнда бирдангача «Қаптан» «Жигули»ни тегилтирган қичқарди-да, ўзи тўшиб қолди, машинани пастга, тошлоқ-дан иборат ён бағирликка қўйиб юборди. Болаларнинг оғзи очилиб қолди. Ана томоша, мана томоша! Ян-яғи машина тошларни гўм-бурлатиб пастга қараб юмалай бошлади. Болалар санаб турдилар: «Бир, икки, ўч, тўрт...»

— Кейин ўғлим... ана шўндай баландлиқдан, Қўқбелдан пиёда тўшиб келибди, азамат! Вой бечораяй! Оёқлари роса толгандир узям!

Уғил ва деганда қишлоқдан қайтарвермағач, чўпон қўлига рўчка ва қозғ олди-да, хат битишга тўшди, зеро қанчонлардир тўрт синфини битирганди.

«Район ички ишлар бўлимига. Мен ким, Жўмуқўлов Сўнапагуло, «Правда» қолхозининг чўпони, шўни маълум қиламанки, кўни кеча яёловларимизни айланиб юриб, бир тепалиқда ялтироқ мис симининг ўчи чиқиб турганлигини қўриб қолдим. Уша ерни қазган эдим, шилдироқ қозғога ўралган 200 минг сўм пул чиқди. Бу, билишимча халол пуллар эмас. Уғилриқ пуллар бўлар. Етим-ёсирлар, қари-қартанларнинг ҳақи. Шўнинг аҳди ҳам бу ақаёни сезимли давлатимизга икки қўлаб топширишга ўч ҳод. Ундан совет ҳўкуматида, жўнажон коммунистлар партиянинг рақиқдй йўлида фойдаланшиларингизни илтимос қиламан. Болалар ўйларига берсангиз ҳам майли бу пулни.

С. ЖўМУҚЎЛОВ, чўпон, 1971 йилдан берги КПСС аъзоси, В. И. Ленин 100 йилги медалининг ишондорини, «Социалистик мусобақа голиби»

Ўч соатлардан сўнг утов эшиғи бўсағисида қишлоққа миниб бо-риб келган Ригот ота кўни пишқитди, ҳансираб ўғил пайдо бўлди. — Ҳўш, қалай, топдингми? — Булмасам-чи! — Микговални суриштириб утирмидими кимнинг пуллари деб. — Йўғ! «Сўнатило» дўстимнинг ақойиб-ақойиб хўнарлари бор-да» дедюю сандигига ташлаб қўтди.

— Молодце! — ҳўрсанд бўлиб кетди ота, — энди, ўғлим, бу ёқда утир. Қолган пулни нима қиламиз, дегандинг. Сенинг саволингга жавоб мана бу. Уқ!

Ота хали ёган хатни ўғлининг қўлига тўқзади. Чўпон йиғитнинг саводи унга говлаб кетмаган бўлса ҳам, ҳар қалай мактубини бир амаллаб ишгол этди. Уқидю, юзларига қизиллик юғургандай бўл-ди.

— Шўнча пулнига, ота, ўз қўлимиз билан олиб бориб берамизми? — Ҳа, олиб бориб берамиз. Қолгани ҳам етати бизга. — Биласизми, ота, қишлоққа етганча мен йўлма-йўл нима ҳайл қилувдими? Битта яғи «Волга» оламиз деб ўйлабман. Ҳар қалай «Жигули»дан яхши-да!

— Оламиз, оламиз, болам, гап ема!

— Мана, тўй-тўй, деяписиз. Ҳа бу тўй дегани тўйдек бўлсин-да! Гўломжон Еқубовни олиб келамиз деб юрбаеман... — Биринчидан, Гўломжон ўнча-мунча одамниқига боравер-майди. Айниқса ўнвол оландан кейин тўйларга кам юриб қолган. Бўни менга партокмимиз айтиди. Сени билан бизнинг тўйимизга мўндайроқ артистлар ҳам бўлаверарди... Болам, сен қўнлигини кенгроқ қил. Узи малакатидада нималар бўлаётганини билан-санми? Давлатимиз яхши бир қўвуз эди, Брежнев бова унинг ичини тушириб кетибди — энди маълум бўляпти. Сен, ҳойнаҳой, иқтисодий тағлиқ деган нарсани эшитмагансан. Мен биламан, чўки хар кўни радио тингларман. Ҳа-ҳа, ҳозир радионинг ҳам тили чиқиб қолган. Ҳамма нарсани яширмай-нетмай айтатти. Аф-фон уруши ҳам тинкани кўрибтб ташлаган эмиш. Мақтабларимиз-нинг қўпи ана қўламан, мана қўламан ҳолатида экан. Бола боғчалари ҳам етишмайди...

Бенора чўпонванча мактабларинг авария ҳолатига ҳам, бола боғчаларинг етишмаслиғи, Аффон урушига ҳам ўзи сабабчи-дай, мунгайганча қўларини гўноҳор бир тарзда ерга тикиб ути-рарди. — Биринчидан, болам, мен коммунистман. Коммунистда эса инсоф деган нарса бўлиши керак. Иккинчидан, нариги томонда ҳам сурашадими...

— Нима, нима? Қайси томонда? — тушунмайла, қўларини пиррилатди ўғил. — Ҳарини лўнба-да, галварс! — Ота қўрсатқич бармоғи билан осмону фалақча ишора қилди. — «Топиш-чу тоғлибсан, ҳа бунд-доқ ярим-ертисини нега етим-ёсирларга ўлашиб бермадинг?» дейишди.

Икки чўпон шилтироқда ўтган сўсий ва иқтисодий таълим шобохасидаги мўъжазгина ва машғулот тўтаган, ота «Қўчмдан жонон ўтанда» кўшиғи садоси остида қолган икки юз минг сўмини чиroyли қўлига ташлаб бошлади...

Эртасига эрталаб чўпон район милиция бўлими бошлиғининг ҳўзурда бўлди. Воқонани халта қандай ёган бўлса, худди шўндай қилиб тушунтирдди, изоҳлаб берди. Полэтйлен халтани стол у-стига қўйди.

— Мана шўндай ишлар, ўқа. — Аммо зап қилибсиз-да, Сўнатило ака, зап иш қилибсиз! — унинг елкасига қўқди сарғиш юзли подполковник, — мана энди ҳақиқий коммунист эканлигингизни исботладингиз. Сизни орден-га тақдим этамиз. Газеталарда сўратингиз чиқасди. Телевизорда ҳам қўрсатишадилар. Қўрсатган мўруватингиз жўсақ олижаноблик намунасини, қолвераси, совет коммунистларининг характери-ни, икки дўнбисини очиб берадиган ёрқин мисолдир!